

Regjeringen her er flaaet ind paa, og jeg haaber, at de Grundsaetninger, som ere nedlagte i dette Lovforslag, ville blive flaaede fast ved denne Leilighed, saaledes at vi for det Forste komme bort fra at bygge Statsbaner paa kryds og tværs i Landet, uden at Befolkningen yder noget virkeligt kraftigt Tilskud dertil, og dernæst at der fastsaettes, hvor Meget Staten vil yde i saadanne Tilfaelde, for at Befolkningen kan vide, hvad den har at rette sig efter.

Ansvar: Jeg kan være ganske enig med de fleste foregaaende erede Talere, naar de i det Hele taget have givet deres Tilslutning til det forelagte Lovforslag. Det erede Thing kunde maaske tro, at jeg nu har reist mig for at tage Ordet paa samme Maade som en Repræsentant i det norske Storthing, som, da der i sin Tid var Tale om, hvor Banken skulde være, reiste sig op og sagde: Jeg vil have Banken til Kragerø, thi der bor jeg; dette er imidlertid ikke min Hensigt. Jeg skal ikke blande mig i Spørgsmaalet om, hvorvidt Banen fra Grenaa skal udmunde noget længere mod Nord eller noget længere mod Syd, thi jeg tror ikke, det kan nytte at komme ind derpaa, i alt Fald ikke paa dette Stadium, men det, jeg gjerne vilde stætte, og det, hvorfor jeg har begjært Ordet, er Spørgsmaalet om Udbetalingen. Erede Medlemmer ville jo se, at der er en ganske overordentlig stor Forskjel paa den Subvention, som de forskjellige Baner ville faae, efterom de ere længere eller kortere. En Bane paa 2 Mils Længde, der faar en Subvention af 40,000 Rd. pr. Mil, faar i Virkeligheden noget ganske Andet end en Bane paa 10 Mils Længde, der, saaledes som Lovforslaget tilfigter, faar udbetalt den samme Subvention af 40,000 Rd. pr. Mil. Naar vi f. Ex. antage, at Grenaabanen bliver bygget i Tiden fra 1873 til 1875, vilde der jo i de 3 Aar blive udbetalt det Selskab, der bygger Banen, omtrent 80,000 Rd., og det skal yderligere have udbetalt 8 Gange 40,000 Rd. i 8 paa hinanden følgende Aar. Det ser altsaa ud, som om dette Selskab fik udbetalt 320,000 Rd., men jeg behøver vel ikke at sige erede Medlemmer, at det er overordentligt langt fra at være Tilfaeldet, thi da det skal bruge Pengene til Bygning osv., maa det staa dem tilveie paa en eller anden Maade. Det maa lade Statens Tilskud diskontere, og jeg antager ikke, at en saadan Diskonto, som bliver strakt ud over et saa langt Tidrum, vil kunne ansættes ringere end til 5 eller maaske 6 pCt., men ansættes den til 5 pCt., vil Selskabet af de 320,000 Rd., som man tror det faar, komme til at betale en Diskonto af omtrent 60,000 Rd. Den høitærede Minister har ganske vist foreslaaet denne Bestemmelse af et priseligt Hensyn til Statskassen; men da det hele Tilskud fra Statskassens Side til Anlægget af de Sidedbaner, hvorom der her er Tale, ikke andrager et høiere Beløb end

880,000 Rd., forekommer det mig, at det ikke kan have saa overordentlig stor Interesse for Statskassen at komme bort fra at udbetale dette Beløb i en Termin af 3 Aar, saaledes, at det altsaa i Virkeligheden blev udbetalt, medens Banerne vare under Bygning. — Ogsaa jeg maa henlede Opmærksomheden paa Bestemmelsen om, den eventuelle Afløsning, idet jeg maa finde det uheldigt, at der netop er sat det 25-dobbelte af Gjennemsnittet af Anlægets Nettoudbytte i de sidste 3 Aar, da vi jo virkeligt ikke kunne sige om en Rentefod af 4 pCt. just vil være den, der efter Udgangen af Aaret 1900, bedst vil ramme Virkeligheden; jeg tror derfor, det vilde være hensigtsmæssigt at indsaette et andet Udtryk i Lovforslaget. — For Øvrigt skal jeg udtale, i Modsaetning til, hvad den erede sidste Taler yttrede, at jeg hører til dem, som oprigtig talte ere mest stemte for, at Staten selv bygger de Baner, som skulle anlægges. Det er en overordentlig vanskelig Historie, der kommer i Gang, naar der snart paa en, snart paa en anden Station paa Statsbanerne udmunder en privat Bane, over hvilken Staten kun til en vis Grad har Haand og Hals. Det er en saa vanskelig Sag, siger jeg, at vi jo have set, at man selv i et Land, som har et ganske overordentlig stort Jernbanenet, meget alvorlig omgaaes med den Tanke at indkjøbe de private Baner, og naar man har et saadant Fingerpeg for sig, tror jeg dog, at det ikke kan være saa aldeles urimeligt at tænke sig, at vi bør vedblive at gaa frem paa den Maade, hvorpaa vi ere begyndte, nemlig selv at bygge vore Baner. Naar vi nu først give et Tilskud til disse Baner, og vi efter 20 Aars Forløb, naar de ere komne til at bære fuld Rente, blive tvungne til igjen at indløse vort eget Tilskud med den samme Kapital, kan det gjerne være, at vi ville komme til at fortryde det. Jeg vil imidlertid ikke hermed antyde, at jeg vil stille noget Forslag i den Retning, men jeg har kun ikke villet lade den erede sidste Talers Uttringer staa uimodsagte her i Thinget.

Indenrigsministeren: Jeg er rigtignok bange for, at dersom vi ville slaa ind paa den Vej, som det erede Medlem, der nu satte sig, anviste, saa vilde det være adskillig Tid, inden det vilde være muligt at faae gennemført de Jernbaner, som begjæres, og som det synes, at Behovet aarligt udkræver. Der kan naturligvis ikke være Opfordring for mig til paa dette Stadium af Sagen at gaa ind paa alle de Enkeltheder, der ere fremkomne angaaende de enkelte Linier, men jeg maa fastholde, hvad det synes, at adskillige erede Medlemmer have glemt, Forskjellen mellem Hovedbaner og Sidedbaner, idet jeg selvfølgelig erkender, at det bliver Statens Sag at anlægge Hovedbaner, hvad den ogsaa har været villig til; men det forekommer mig, at det er et hensigtsmæssigt System at lade Sidedbanerne bygges efterhaanden, som der i de paagjel-